PARLAMENT EUROPEJSKI

2004 *2009*

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

2008/2187(INI)

28.8.2008

PROJEKT SPRAWOZDANIA

wraz z projektem zalecenia Parlamentu Europejskiego skierowanego do Rady dotyczący zawarcia umowy między Unią Europejską a Australią o przetwarzaniu i przekazywaniu przez przewoźników lotniczych australijskiej służbie celnej danych dotyczących przelotu pasażera (danych PNR) pochodzących z Unii Europejskiej
(2008/2187(INI))

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

Sprawozdawca: …….

PR_INI_art114

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT ZALECENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO DLA RADY 3

PROJEKT ZALECENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO DLA RADY

dotyczący zawarcia umowy między Unią Europejską a Australią o przetwarzaniu i przekazywaniu przez przewoźników lotniczych australijskiej służbie celnej danych dotyczących przelotu pasażera (danych PNR) pochodzących z Unii Europejskiej (2008/2187(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając projekt zalecenia dla Rady, który złożyła Sophia in 't Veld w imieniu grupy politycznej ALDE, w sprawie umowy między Unią Europejską a Australią o przetwarzaniu i przekazywaniu przez przewoźników lotniczych australijskiej służbie celnej danych dotyczących przelotu pasażera (danych PNR) pochodzących z Unii Europejskiej (B6-0383/2008),

– uwzględniając art. 2, 6, 24, 29 i 38 Traktatu o Unii Europejskiej stanowiące podstawę prawną europejskiej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz międzynarodowych negocjacji z krajami trzecimi i organizacjami w zakresie współpracy policji i sądów w sprawach karnych,

– uwzględniając decyzję Rady 2008/651/WPZiB/WSiSW z dnia 30 czerwca 2008 r. w sprawie podpisania w imieniu Unii Europejskiej umowy między Unią Europejską a Australią o przetwarzaniu i przekazywaniu przez przewoźników lotniczych australijskiej służbie celnej danych dotyczących przelotu pasażera (danych PNR) pochodzących z Unii Europejskiej[1], oraz uwzględniając samą umowę,

– uwzględniając fakt, że zgodnie z art. 25 TUE umowa ta ma obecnie moc wiążącą na zasadach tymczasowych jedynie w odniesieniu do państw członkowskich, które nie wydały oświadczeń stwierdzających, że musiały one postępować zgodnie z własną procedurą konstytucyjną, tak jak to miało miejsce w przypadku: Belgii, Czech, Niemiec, Irlandii, Łotwy, Malty, Niderlandów, Węgier, Polski i Finlandii[2],

– uwzględniając fakt, że podstawa prawna wybrana w przypadku wspomnianej powyżej decyzji Rady prowadzącej do zawarcia umowy, a mianowicie art. 38 i 24 (ten drugi odnosi się do stosunków zewnętrznych), wymagałaby od prezydencji konsultacji z Parlamentem w sprawie głównych aspektów i podstawowych wyborów dotyczących polityki zagranicznej i polityki bezpieczeństwa,

– uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie PNR[3],

---

[1] Dz.U. L 213 z 8.8.2008, s. 47.

[2] Niektóre państwa członkowskie przyjęły szczególne deklaracje opublikowane w protokole Rady i dostępne w Internecie pod adresem: http://register.consilium.europa.eu/pdf/pl/08/st10/st10126.pl07.pdf

[3] Rezolucja Parlamentu z dnia 13 marca 2003 r. w sprawie przekazywania danych osobowych przez linie lotnicze w przypadku lotów transatlantyckich (Dz.U. C 61 E z 10.3.2004, s. 381), rezolucja z dnia 9 października 2003 r. w sprawie przekazywania danych osobowych przez linie lotnicze w przypadku lotów transatlantyckich: stan negocjacji z USA (Dz.U. C 81 E z 31.3.2004, s. 105), rezolucja z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie projektu decyzji Komisji określającej odpowiedni poziom ochrony danych osobowych zawartych w Rejestrze Nazwisk Pasażerów (PNR) przekazywanych do Amerykańskiego Biura Ceł i Ochrony Granic (Dz.U. C 103 E z

– uwzględniając art. 8 ust. 2 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 3 ust. 2 i art. 6 ust. 1 dyrektywy 2004/82/WE,

– uwzględniając podstawowe zasady lojalnej współpracy między instytucjami, które oznaczają pełne informowanie Parlamentu i konsultowanie się z nim, oraz fakt, że Komisja i/lub Rada nie powiadomiła Parlamentu nawet o toku negocjacji, zupełnie inaczej niż miało to miejsce w przypadku innych umów związanych z PNR a także nawet podczas pierwszej rundy negocjacji z Australią w latach 2003-2004[1],

– mając na uwadze, że niezależnie od braku chęci do współpracy ze strony pozostałych instytucji Parlament powinien zająć stanowisko w kwestii, która ma wpływ na prawa podstawowe obywateli i która jest omawiana obecnie jako możliwy przedmiot prawodawstwa UE,

– uwzględniając art. 114 ust. 3, oraz art. 83 ust. 5 i art. 94 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A6-…./2008),

1. występuje do Rady z następującymi zaleceniami:

a) uważa, że procedura zastosowana w celu zawarcia umowy nie posiada legitymacji demokratycznej, gdyż na żadnym jej etapie nie przeprowadzono znaczącej demokratycznej kontroli ani nie przedstawiono jej do akceptacji Parlamentowi; zauważa, że Rada regularnie wybiera tę procedurę do zawierania umów międzynarodowych, które wpływają na podstawowe prawa obywateli Unii Europejskiej;

b) odnotowuje, że pomimo wielokrotnych próśb Parlamentu na żadnym etapie nie powiadomiono go, ani nie konsultowano się z nim na temat przyjęcia mandatu, prowadzenia negocjacji, czy też konkluzji dotyczących umowy; uważa w związku z tym, że procedura zastosowana przez Radę jest niezgodna i z art. 24 TUE, ani z zasadami lojalnej współpracy;

c) zauważa, że zatwierdzenie przez parlament krajowy jest wymagane jedynie w dziesięciu spośród 27 państw członkowskich i nie istnieje możliwość proponowania jakichkolwiek zmian; uznaje tę procedurę za całkowicie niewłaściwą; twierdzi ponadto, że przyszłe zmiany warunków umowy będą dokonywane bez zatwierdzenia przez parlamenty krajowe;

d) podtrzymuje swoje wątpliwości co do podstawy prawnej wybranej przez Radę w odniesieniu do umowy międzynarodowej, która skupia się wyłącznie na potrzebach państwa trzeciego związanych z bezpieczeństwem wewnętrznym, a nie stanowi

---

29.4.2004, s. 665), **rezolucja z dnia 7 września 2006 r. w sprawie negocjacji umowy z USA w sprawie wykorzystywania danych dotyczących przelotu pasażera (PNR) oraz** rezolucja z dnia 7 lipca 2005 r. w sprawie umowy miedzy Wspólnotą Europejską a rządem Kanady w sprawie przetwarzania danych pasażerów linii lotniczych (API/PNR).

[1] Komisja LIBE zwróciła uwagę na te negocjacje również na podstawie art. 29 opinii na ten temat grupy roboczej ds. ochrony danych. Zob. http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2004/wp85_en.pdf

wartości dodanej w zakresie bezpieczeństwa UE, jej państw członkowskich, czy też obywateli UE; w związku z tym zastrzega sobie prawo do interweniowania przed Trybunałem Sprawiedliwości w przypadku podważania zgodności umowy z prawem przez stronę trzecią:

e) apeluje do Rady i Komisji o pełne włączenie Parlamentu i parlamentów krajowych w proces przyjmowania mandatu negocjacyjnego oraz zawierania wszelkich przyszłych umów w sprawie transferu danych osobowych, w szczególności w obecne rozmowy z Koreą Południową na temat transferu danych PNR;

w kwestii zakresu i celu

f) zauważa, że w całym tekście mowa jest o wielu celach i obok siebie występują różne pojęcia:

- „walki z terroryzmem i z powiązanymi z nim przestępstwami i innymi poważnymi przestępstwami o charakterze ponadnarodowym, w tym z przestępczością zorganizowaną", (wstęp),
- „wyłącznie do celów zapobiegania" terroryzmowi i związanym z nim przestępstwom oraz innym poważnym przestępstwom o charakterze międzynarodowym, w tym przestępczości zorganizowanej „oraz walki z wymienionymi przestępstwami",
- „ucieczkom przed nakazem aresztowania lub zatrzymaniem za przestępstwa opisane powyżej" (art. 5 ust. 1 (iii)),
- „aby zagwarantować bezpieczeństwo publiczne" i egzekwowanie prawa (wstęp),
- służby celne, imigracja, przestępstwo (odniesienia do odpowiednich ustaw we wstępie),
- „na zasadach indywidualnych - gdy jest to konieczne dla ochrony żywotnych interesów podmiotu, którego dotyczą dane lub innych osób, w szczególności w odniesieniu do ryzyka śmierci lub poważnego obrażenia ciała podmiotu, którego dotyczą dane lub innych osób" (art. 5 ust. 2),
- „znacznego zagrożenia zdrowia" (art. 5 ust.2),
- „do celów nadzoru i odpowiedzialności administracji publicznej", łącznie z wymogami zgodnymi z ustawą o swobodzie informacji, ustawą Komisji ds. Praw Człowieka i Równych Szans, ustawą o ochronie prywatności, ustawą o audytorze generalnym lub ustawą o rzeczniku praw obywatelskich,

g) uważa dlatego, że ograniczenie celu jest całkowicie nieodpowiednie, ponieważ uniemożliwia ustalenie, czy środki są uzasadnione i odpowiednie, oraz że w wyniku tego umowa nie spełnia standardów unijnych i międzynarodowych w zakresie ochrony danych lub jest niezgodna z art. 8 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, który wymaga dokładnego ograniczenia celu; jest zdania, że przez to umowa może być podważana z prawnego punktu widzenia;

w kwestii ochrony danych

(h) z zadowoleniem przyjmuje fakt, że australijską ustawę o ochronie prywatności

stosuje się w całości do obywateli UE, ale jest zaniepokojony wszelkimi wyjątkami i odstępstwami, które mogą pozostawić obywateli UE bez pełnej ochrony prawnej; uważa, że umowa powinna być zgodna nie tylko z australijskimi przepisami dotyczącymi ochrony danych, ale także i przede wszystkim z przepisami UE; podkreśla, że samo przestrzeganie umowy nie może zastępować dążenia do formalnej adekwatności, i za niewystarczające uważa to, że przepisy, polityka i zasady UE i Australii w zakresie ochrony danych mają wspólną podstawę;

i) z zadowoleniem przyjmuje decyzję o masowym ujawnianiu danych jedynie pod warunkiem ich anonimowości;

j) w odniesieniu do praw osób, których dotyczą dane, umowa przewiduje, że Australia zapewnia system, do którego dostęp mają wszystkie osoby bez względu na obywatelstwo lub kraj zamieszkania, tak aby obywatele mogli korzystać ze swych praw; w celu zapewnienia pasażerom informacji mile widziana powinna być gotowość służb celnych do informowania opinii publicznej na temat przetwarzania danych PNR;

k) w przeciwieństwie do umowy między UE a USA w przypadku wystąpienia sporu między stronami umowy z Australią przewidziany jest mechanizm rozwiązywania konfliktów, a organy ochrony danych UE mogą skorzystać ze swoich obecnych uprawnień do zawieszenia przekazywania danych, aby chronić obywateli w zakresie przetwarzania ich danych osobowych, jeżeli istnieje znaczne prawdopodobieństwo naruszenia postanowień umowy;

1) przyjmuje z zadowoleniem udział organów ochrony danych w przygotowaniu wspólnego przeglądu, jednak ubolewa nad tym, że nie określono konkretnego terminu dokonania takiego przeglądu; wzywa Komisję i Radę do zażądania przygotowania przeglądu do czerwca 2010 r. i przedstawienia zawartych w nim ustaleń Parlamentowi;

m) w odniesieniu do dalszego przekazywania danych przyjmuje z zadowoleniem fakt istnienia ograniczonych możliwości dokonywania go, w szczególności ponieważ dalsze przekazywanie danych odbywa się jedynie na zasadach indywidualnych, a służby celne prowadzą rejestr wszystkich przypadków ujawnienia danych;

n) zauważa, że zgodnie z art. 2 ust. 2 nie przechowuje się żadnych danych, ale w pkt 12 załącznika mowa jest o zachowywaniu danych przez okres 5,5 roku; mimo że okres ten jest krótszy niż w przypadku umów z USA, Parlament uważa, że niemożliwe jest ustalenie tego, czy 5,5 roku jest okresem odpowiednim, ponieważ nie sprecyzowano w wystarczającym stopniu celów, dla których przechowuje się dane pasażerów;

o) w odniesieniu do danych szczególnie chronionych służby celne stwierdziły wyraźnie, że ich nie chcą lub nie potrzebują, co nasuwa pytanie, dlaczego inne podmioty, takie jak Kanada i USA, potrzebują ich, oraz zwiększa gwarancję, że służby celne będą rzeczywiście wychwytywać i usuwać wszelkie dane szczególnie chronione, które mogą otrzymać; jednak przekazanie zadania kontrolera danych polegającego na filtrowaniu szczególnie chronionych danych pochodzących z UE ich odbiorcy tj.

służbom celnym jest zgodne z przyjętymi standardami ochrony danych, takimi jak standardy określone w konwencji Rady Europy nr 108 z dnia 28 stycznia 1981 r. i dyrektywą 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady;

p) uważa, że wymiana not dyplomatycznych jest niedopuszczalną metodą zmiany wykazu departamentów i agencji, które mogą mieć dostęp do danych PNR;

q) mając na uwadze kategorie danych przekazywanych służbom celnym, ubolewa, że żądane elementy składowe danych należą do tej samej kategorii danych, co w zawartej w 2007 r. umowie ze Stanami Zjednoczonymi (34 obszary danych pogrupowano w 19 kategoriach danych, sprawiając wrażenie, że liczba danych, które mogą być przekazywane, została znacznie zmniejszona, co w istocie nie było prawdą); gromadzenie tak obszernych danych jest nieuzasadnione i musi być uważane za nieproporcjonalne;

2. zachęca państwa członkowskie i parlamenty krajowe analizujące obecnie tę umowę i/lub umowę ze Stanami Zjednoczonymi (Belgia, Czechy, Niderlandy, Hiszpania, Węgry, Polska) do uwzględnienia powyższych uwag i zaleceń;

3. przypomina Radzie, że w przypadku wejścia w życie traktatu lizbońskiego wszystkie umowy dotyczące PNR powinny zostać poddane przeglądowi poprzez włączenie Parlamentu Europejskiego na sprawiedliwych zasadach;

o

o o

4. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszego zalecenia Radzie oraz przedstawienia go do wglądu Komisji, jak również rządom i parlamentom państw członkowskich oraz rządowi i parlamentowi Australii.